

รายงานเบื้องต้น

Preliminary Report

“มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี” ด้วยนโยบาย 3อ 4ส

พิทักษ์พงศ์ พายูหะ*

Pitakpong Payuha*

ความสำคัญและความจำเป็น

Blue Zones (เขตสีน้ำเงิน) คือ พื้นที่ที่ประชากรส่วนใหญ่มีอายุยืนยาวถึง 90 - 100 ปี และมีสุขภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วย 5 เมืองจาก 5 ประเทศทั่วโลก ได้แก่ โอกินาวา (ญี่ปุ่น) ซาร์ดีเนีย (อิตาลี) โลมา ลินดา (สหรัฐอเมริกา) นิคอยา (คอซตาริกา) และอิกาเรีย (กรีซ) แม้ประเทศและวัฒนธรรมของทั้ง 5 เมืองใน Blue Zones จะแตกต่างกันแต่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวและสุขภาพดีนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ (1) การมีกิจวัตรประจำวันที่ทำให้ได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเดิน ทำสวน หรืองานบ้านเล็กๆ น้อยๆ (2) รับประทานอาหารจากธรรมชาติ โดยเน้นพืชผักเป็นหลัก เนื้อสัตว์เป็นส่วนเสริม พร้อมควบคุมปริมาณในแต่ละมื้อให้พอเหมาะ (3) มีวิถีชุมชนและครอบครัวที่เข้มแข็ง ซึ่งช่วยลดความเครียดและเพิ่มกำลังใจในการดำเนินชีวิต (4) ยึดมั่นในหลักความเชื่อหรือศาสนา ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้มีวินัยในการดูแลสุขภาพ (5) ดื่มเครื่องดื่มจากธรรมชาติที่มีประโยชน์ เช่น ไวน์แดง นม หรือชาสมุนไพร แต่ในปริมาณที่พอเหมาะ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า การมีสุขภาพดีและอายุยืนยาวนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงพันธุกรรมหรือการรักษาทางการแพทย์เท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันและสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย ซึ่งเป็นบทเรียนสำคัญสำหรับทุกคนที่ปรารถนาจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีในวัยสูงอายุ ซึ่งการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและอายุยืนยาวนับเป็นความปรารถนาของทุกคน⁽¹⁻²⁾

จังหวัดมหาสารคามประกาศเป้าหมายของแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม ระยะ 20 ปี (2566 - 2585) เพื่อให้ประชาชนจังหวัดมหาสารคามมีอายุเฉลี่ย 94 ปี และอายุเฉลี่ยการมีสุขภาพดี 86.5 ปี ในปี 2585⁽³⁾ โดยเป้าหมายระยะยาวของจังหวัดเพื่อให้มีพื้นที่ Blue Zones ของประชาชนจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งข้อมูลโรคที่เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความสูญเสียปีสุขภาวะอันเนื่องมาจากการตายก่อนวัยอันควรและจำนวนปีที่สูญเสียไปก่อนวัยอันควร (Year of Life Lost-YLLs) จังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2561 - 2566 พบว่า จำนวนปีที่สูญเสียไปก่อนวัยอันควร (Year of Life Lost-YLLs) รวมเพศชายและเพศหญิง จังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2561 - 2566 แยกโรค 20 ลำดับแรก เรียงลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 การติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ลำดับที่ 2 โรคหลอดเลือดสมอง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ลำดับที่ 3 การติดเชื้ออื่นในกระแสเลือด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ลำดับที่ 4 การบาดเจ็บทางถนนมีแนวโน้มลดลง ลำดับที่ 5

* นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม

โรคเบาหวาน มีแนวโน้มลดลง ลำดับที่ 6 โรคไตเรื้อรัง มีแนวโน้มลดลง ลำดับที่ 7 โรคมะเร็งตับ มีแนวโน้มลดลง ลำดับที่ 8 โรคตับแข็งและโรคตับเรื้อรังอื่นๆ มีแนวโน้มลดลง ลำดับที่ 9 โรคหัวใจขาดเลือด มีแนวโน้มลดลง ลำดับที่ 10 โรคมะเร็งหลอดลมและปอด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ลำดับที่ 11 การจมน้ำ มีแนวโน้มลดลง ลำดับที่ 12 โรคทางเดินปัสสาวะและภาวะมีบุตรยากในเพศชาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ลำดับที่ 13 โรคมะเร็งถุงน้ำดีและทางเดินน้ำดี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ลำดับที่ 14 ทำร้ายตัวเอง มีแนวโน้มลดลง ลำดับที่ 15 วัณโรค มีแนวโน้มลดลง ลำดับที่ 16 โรคมะเร็งเต้านม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ลำดับที่ 17 โรคอัลไซเมอร์และภาวะสมองเสื่อมอื่นๆ มีแนวโน้มลดลง ลำดับที่ 18 โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ลำดับที่ 19 โรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิดอนฮอดจิกิน มีแนวโน้มลดลง และลำดับที่ 20 การติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2566 ค่าความสูญเสียปีสุขภาวะอันเนื่องมาจากการสูญเสียจากการตายก่อนวัยอันควร (YLLs) ของโรคลำดับที่ 2 โรคหลอดเลือดสมอง (คิดเป็นร้อยละ 12.27 ของผลรวมค่า YLLs ทั้งหมดใน 20 ลำดับโรคแรก) ลำดับที่ 5 โรคเบาหวาน (คิดเป็นร้อยละ 7.04 ของผลรวมค่า YLLs ทั้งหมดใน 20 ลำดับโรคแรก) ลำดับที่ 6 โรคไตเรื้อรัง (คิดเป็นร้อยละ 6.98 ของผลรวมค่า YLLs ทั้งหมดใน 20 ลำดับโรคแรก) และลำดับที่ 9 โรคหัวใจขาดเลือด (คิดเป็นร้อยละ 4.38 ของผลรวมค่า YLLs ทั้งหมดใน 20 ลำดับโรคแรก) หากรวมค่าความสูญเสียปีสุขภาวะอันเนื่องมาจากการสูญเสียจากการตายก่อนวัยอันควร (YLLs) ทั้ง 4 โรค (โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง-NCDs) รวมกันจะมีค่ามากถึง ร้อยละ 30.67 ของผลรวมค่า YLLs ทั้งหมดใน 20 ลำดับโรคแรก⁽⁴⁾

เพื่อให้ประชาชนจังหวัดมหาสารคามมีอายุเฉลี่ยยืนยาวเป็น 94 ปี และอายุเฉลี่ยการมีสุขภาพดีเป็น 86.5 ปี ในปี 2585 ตามประกาศเป้าหมายของแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม ระยะ 20 ปี (2566-2585) และเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายให้เกิด Blue Zones ในจังหวัดมหาสารคาม จำเป็นอย่างยิ่งต้องยกระดับการป้องกันการไม่ป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) อย่างเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในจังหวัดมหาสารคาม โดยนำปัจจัยสำคัญมาประกาศเป็นนโยบายระดับจังหวัดและกำหนดเป็นวาระสำคัญของจังหวัดมหาสารคาม จึงได้ประกาศนโยบาย “มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี” ด้วยหลักการดำเนินงาน (1) อาหารดี (2) ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ (3) อารมณ์ดี (4) เลิกการดื่มสุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (5) เลิกการสูบบุหรี่ (6) สิ่งแวดล้อมดี และ (7) ความสัมพันธ์ที่ดี/สร้างสังคมอบอุ่น โดยเรียกย่อว่า “3อ 4ส” และกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญของจังหวัดมหาสารคาม⁽⁵⁾

การประกาศเป็นนโยบายระดับจังหวัด “มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี” ด้วยนโยบาย 3อ 4ส

วันที่ 26 กันยายน 2567 จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม (นายวิบูลย์ แววบัณฑิต) ได้ประกาศเจตนารมณ์ “มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี ปี 2568” ด้วยข้อความ คือ ข้าพเจ้า นายวิบูลย์ แววบัณฑิต ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ในฐานะผู้บริหารสูงสุดของจังหวัดมหาสารคาม ขอประกาศและแสดงเจตนารมณ์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย “มหาสารคามจังหวัดสุขภาพดี ปี 2568” เพื่อมุ่งสู่มหาสารคามอยู่ดีมีสุข ภายใต้หลักการดำเนินงาน 3อ 4ส ได้แก่ 3อ คือ อ: อาหารดี อ: ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ อ: อารมณ์ดี และ 4ส คือ ส: เลิกการดื่มสุรา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส: เลิกการสูบบุหรี่ ส: สิ่งแวดล้อมดี ส: ความสัมพันธ์ที่ดี สร้างสังคมอบอุ่น โดยให้การสนับสนุนการจัดระบบดูแลสุขภาพที่ตอบสนองต่อความจำเป็นด้านสุขภาพของชุมชนผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับจังหวัด (พขจ.) และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พขอ.) เพื่อทำหน้าที่ติดตามเชื่อมโยงการทำงานแบบมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน พี่น้อง อสม. ที่ต้องทำงานร่วมกันอย่างมีเอกภาพ มีเป้าหมายร่วมกัน คือ ประชาชนมีสุขภาพดีด้วยการจัดการปัญหาสุขภาพทั้งในระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ครอบคลุมทุกมิติ ผ่านกลไกการขับเคลื่อนจังหวัดสุขภาพดี⁽⁵⁾

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม (ดร.นพ.พิทักษ์พงศ์ พายุหะ) ได้ประกาศเจตนารมณ์มหาสารคามจังหวัดสุขภาพดี ปี 2568 ด้วยข้อความ คือ ข้าพเจ้า ดร.นพ.พิทักษ์พงศ์ พายุหะ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ขอประกาศและแสดงเจตนารมณ์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย “มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี ปี 2568” เพื่อมุ่งสู่มหาสารคาม

อยู่ดีมีสุข ภายใต้หลักการดำเนินงาน 3อ 4ส โดยให้การสนับสนุนการจัดระบบดูแลสุขภาพที่ตอบสนองต่อความจำเป็นด้านสุขภาพของชุมชนผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับจังหวัด (พขจ.) และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พขอ.) เพื่อทำหน้าที่ติดตามเชื่อมโยงการทำงานแบบมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน พี่น้อง อสม. ที่ต้องทำงานร่วมกันอย่างมีเอกภาพ มีเป้าหมายร่วมกัน คือ ประชาชนมีสุขภาพดี ด้วยการจัดการปัญหาสุขภาพทั้งในระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ครอบคลุมทุกมิติ ผ่านกลไกการขับเคลื่อนจังหวัดสุขภาพดี⁽⁴⁾

หลักการดำเนินงาน “มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี” ด้วยนโยบาย 3อ 4ส

หลักการดำเนินงาน 3อ 4ส ประกอบด้วย ดังนี้⁽⁵⁾

1. อ. อาหารดี วิธีปฏิบัติของประชาชน ทุกคน คือ (1) ชิมก่อนเติมเครื่องปรุง (2) กินผักหลากสีและผลไม้สดที่ไม่หวานจัดเพิ่มขึ้น (3) กินอาหารครบ 3 มื้อต่อวัน (4) บริโภคเกลือหรือผลิตภัณฑ์ที่มีโซเดียมต่ำ ไม่ควรเกิน 1 ช้อนชาต่อวัน (5) เลิกกินขนมเบเกอรี่ ของหวาน ขนมขบเคี้ยว น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มที่รสหวานมัน ให้เปลี่ยนไปทานผลไม้หวานน้อยที่มีโปรตีนและไฟเบอร์สูงจะช่วยให้อิ่มนาน (6) บริโภคน้ำตาลไม่เกิน 4 - 6 ช้อนชาต่อวัน (7) เลิกทานอาหารแปรรูป รับประทานอาหารสดใหม่ ผักสด ผลไม้ ช่วยให้อิ่มได้นาน และลดแคลอรีที่ได้รับจากการแปรรูปอาหาร (8) ใช้น้ำมันที่ดีต่อสุขภาพในการปรุงอาหาร

2. อ. ออกกำลังกาย วิธีปฏิบัติของประชาชนทุกคน คือ (1) วันละ 30 - 60 นาที อย่างน้อย 3 - 5 วันต่อสัปดาห์ (2) ควรมีการยืดเหยียดกล้ามเนื้อเสริมกล้ามเนื้อข้อต่อ (3) สร้างความสุขให้เกิดจากฮอโมนเอนโดฟินที่ได้จากการ

ออกกำลังกาย (4) ทำให้มีการเผาผลาญไขมัน
ช่วยให้อายุยืน

3. อ. อารมณ์ดี วิธีปฏิบัติของ
ประชาชนทุกคน คือ (1) คิดบวก ปล่อยวาง ฝึก
การจัดการความเครียด (2) การปล่อยวางลดความ
วิตกกังวล (3) นิ่งสมาธิ ทำบุญ เสพสื่อย่าง
สร้างสรรค์ (4) ทำจิตใจให้ผ่อนคลาย เช่น ทำงาน
อดิเรก ปรึกษากับผู้ที่ไว้วางใจได้

4. ส. ไม่สูบบุหรี่ วิธีปฏิบัติของ
ประชาชนทุกคน คือ (1) ควรงดสูบบุหรี่และ
หลีกเลี่ยงจากสถานที่ที่มีควันบุหรี่ (2) วางแผนเลิก
บุหรี่ด้วยหลัก 4 ล (1) ล : เลิกวัน กำหนดวันที่
จะเลิกบุหรี่ยิ่งเร็วยิ่งดี (2) ล : ลั่นวาจา บอกเพื่อน
และคนในครอบครัวเพื่อขอกำลังใจและแรง
สนับสนุน (3) ล : ลาอุปกรณ์ กำจัดบุหรี่และ
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสูบบุหรี่ทั้งหมด (4) ล : คิดก่อน
ลงมือ วางแผนรับจัดการรับมือกับอาการถอน
นิโคตินในช่วงสองสามวันแรกหลังหยุดสูบบุหรี่

5. ส. ไม่ดื่มสุรา แอลกอฮอล์ วิธี
ปฏิบัติของประชาชนทุกคน คือ ให้ยึดถือข้อดีของ
การเลิกเหล้า - เบียร์ (1) สุขภาพดี ลดความเสี่ยง
ต่อการเกิดโรคต่างๆ (2) ลดความเสี่ยงต่อการเกิด
อุบัติเหตุต่างๆ (3) ช่วยให้มีเงินเก็บหรือเหลือใช้
มากขึ้น (4) นอนหลับสบายมากขึ้น (5) ความสัมพันธ์
ภายในครอบครัวดีขึ้น

6. ส. สิ่งแวดล้อมดี สุขภาพทางกาย
และใจของมนุษย์ เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม
สิ่งแวดล้อมที่ดีย่อมทำให้มนุษย์มีสุขภาพดีทั้งทาง
ร่างกายและจิตใจ หากอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี
ย่อมส่งผลเสียต่อสุขภาพและใจ วิธีปฏิบัติของ
ประชาชนทุกคน คือ (1) จัดการขยะตามหลัก 7R
ได้แก่ 1) Reduce ลดสร้างขยะเพิ่ม 2) Reuse ใช้
ซ้ำให้มากที่สุด 3) Refill เลือกเติมไม่เพิ่มขยะ
4) Return คืนขวดหรือของ 5) Repair ซ่อมแซม
ของเก่า 6) Replace ใช้ของอื่นๆ ที่ดีต่อโลก
7) Recycle แยกขยะเพื่อนำไปใช้ใหม่ (2) ลดสาเหตุ
ทำให้เกิดปัญหาโลกร้อน (3) ลดสาเหตุที่ทำให้เกิด

ฝุ่น PM 2.5 (4) แก้ไขจุดเสี่ยงที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
ทางถนน

**7. ส. สร้างสัมพันธ์ที่ดี มีสังคม
อบอุ่น** เวลาคุณภาพจะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันสุขภาพ
กายและใจให้กับทุกคนในครอบครัว วิธีปฏิบัติของ
ประชาชนทุกคน คือ (1) กินข้าวร่วมกัน เปิดพื้นที่
รับฟังซึ่งกันและกัน (2) ทำกิจกรรมสนุกสนุก
ร่วมกัน เช่น ทำอาหาร เล่นเกม พูดคุยกัน รับประทานอาหาร
อย่างใส่ใจ (3) ปิดโทรศัพท์มือถือขณะใช้เวลา
ร่วมกัน (4) สร้างกิจกรรมการดูแลสุขภาพร่วมกัน
ออกกำลังกายด้วยกัน สร้างสรรค์ความสนุกในการเล่นด้วยกัน

**การขับเคลื่อนนโยบาย 3อ 4ส สู่แผนยุทธศาสตร์
ระบบสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม ปี 2568 - 2570
มุ่งสู่ “มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี”**

แผนยุทธศาสตร์ระบบสุขภาพจังหวัด
มหาสารคาม ปี 2568 - 2570 ได้กำหนดหลักการ
ดำเนินงาน 3อ 4ส อยู่ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1
ยุทธศาสตร์ด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และ
คุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ (Promotion Prevention
& Protection Excellence : PP&P Excellence)
อยู่ในแผนงานที่ 4 การยกระดับจังหวัดมหาสารคาม
สุขภาพดี ด้วย 3อ 4ส และวาระจังหวัดมหาสารคาม
160 ปี กำหนดไว้ในโครงการที่ 5 โครงการยกระดับ
จังหวัดมหาสารคามสุขภาพดี ด้วย 3อ 4ส และ
โครงการที่ 6 โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตด้วย
วาระจังหวัดมหาสารคาม 160 ปี ประกอบด้วย 7
ตัวชี้วัดหลัก คือ ตัวชี้วัดที่ 8 ความสำเร็จของการ
ยกระดับจังหวัดมหาสารคามสุขภาพดีด้วยอาหาร
(8.1) ประชาชนมีพฤติกรรมการรับประทาน
อาหารอาหารที่เหมาะสม (ร้อยละ 80) (8.2)
ร้านอาหารผ่านเกณฑ์มาตรฐาน SAN (ไม่น้อยกว่า
160 ร้าน) (ร้อยละ 80) (8.3) ร้านอาหารได้รับ
มาตรฐาน MGFH (SAN Plus + เมนูสุขภาพ 1
เมนู) (ไม่น้อยกว่า 160 ร้าน) (ร้อยละ 50) (8.4)
ร้านอาหารผ่านเกณฑ์ลดหวาน มัน เค็ม (ไม่น้อยกว่า

160 ร้าน) (ร้อยละ 50) (8.5) ร้านอาหารมีเมนูสำหรับอาหารเป็นยาที่มาจากผักพื้นบ้านและสมุนไพร (ไม่น้อยกว่า 160 ร้าน) (ร้อยละ 50) (8.6) ร้านอาหารมีเมนูสุขภาพแสดงอัตลักษณ์อำเภอๆ ละ (1 เมนู 1 เมนู/อำเภอ) (8.7) อสม. นับคาร์บอนเอง (ร้อยละ 100) (8.8) อสม. นับคาร์บอนผู้ป่วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง (ร้อยละ 100) (8.9) ร้อยละเครือข่าย อย.น้อย บวร.ร. มีความรอบรู้การบริโภคอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพปลอดภัยลดโรค NCDs ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 80) (8.10) จำนวนเครือข่าย อย.น้อย บวร.ร. ที่ได้รับการอบรมมีการตรวจสอบและรายงานเฝ้าระวัง (ร้อยละ 80) (8.11) ร้อยละการสุ่มเก็บตัวอย่างอาหารตามเป้าหมายที่กำหนด (ร้อยละ 100) (8.12) ร้อยละตัวอย่างอาหารผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 80) (8.13) ไม่พบการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษในร้านอาหาร SAN (ร้อยละ 100) ตัวชี้วัดที่ 9 ความสำเร็จของการยกระดับจังหวัดมหาสารคามสุขภาพดีด้วยการออกกำลังกาย (9.1) ประชาชนคนมหาสารคามมีการออกกำลังกายเป็นประจำ (150 นาที/สัปดาห์ หรือ 3 - 5 วันต่อสัปดาห์) รอบ 6 เดือนต่อการวัดผล 1 ครั้ง (วัดรอบเอว ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงที่สถานีสุขภาพ) (ร้อยละ 80) ตัวชี้วัดที่ 10 ความสำเร็จของการยกระดับจังหวัดมหาสารคามสุขภาพดีด้วยอารมณ์ดี (10.1) ประชาชนมหาสารคามมีภาวะสุขภาพจิตดี/อารมณ์ดี (ST5) (ร้อยละ 95) (10.2) ประชาชนมหาสารคามไม่มีภาวะซึมเศร้า (2Q, 9Q) (ร้อยละ 98) ตัวชี้วัดที่ 11 ความสำเร็จของการยกระดับจังหวัดมหาสารคามสุขภาพดีด้วยการไม่สูบบุหรี่ (11.1) ประชาชนมหาสารคาม อายุ 15 ปีขึ้นไป ไม่สูบบุหรี่ (ร้อยละ 85) ตัวชี้วัดที่ 12 ความสำเร็จของการยกระดับจังหวัดมหาสารคามสุขภาพดีด้วยการไม่ดื่มสุรา (12.1) ประชาชนมหาสารคาม อายุ 15 ปีขึ้นไป ไม่ดื่มสุรา (ร้อยละ 85) ตัวชี้วัดที่ 13 ความสำเร็จของการยกระดับจังหวัดมหาสารคามสุขภาพดี

ด้วยสิ่งแวดล้อมดี (13.1) ครั้วเรือนผ่านเกณฑ์สุขภาพีบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมด้านอาหาร (ร้อยละ 80) (13.2) ครั้วเรือนผ่านเกณฑ์สุขภาพีบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านคุณภาพน้ำบริโภค (ร้อยละ 80) (13.3) ครั้วเรือนผ่านเกณฑ์สุขภาพีบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการสิ่งปฏิกูล (ร้อยละ 80) (13.4) ครั้วเรือนผ่านเกณฑ์สุขภาพีบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการขยะมูลฝอย (ร้อยละ 80) และตัวชี้วัดที่ 14 ความสำเร็จของการยกระดับ จังหวัดมหาสารคามสุขภาพดี ด้วยการสัมพันธ์ภาพดี (14.1) ครั้วเรือนในจังหวัดมหาสารคามเป็นครอบครัวอบอุ่น (ร้อยละ 95) (14.2) หมู่บ้าน/ชุมชน มีชมรมหรือการรวมกลุ่มทำกิจกรรมสร้างสุขร่วมกันอย่างน้อย 1 ชมรม ต่อหมู่บ้าน และมีกิจกรรมสร้างสุขร่วมกัน อย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 100)⁽⁴⁾

การขับเคลื่อน “มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี” ด้วยนโยบาย 3อ 4ส สู่การปฏิบัติ

1. ประกาศเป็นนโยบายระดับจังหวัด “มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี” ด้วย 3อ 4ส และกำหนดเป็น วาระสำคัญของจังหวัดมหาสารคามโดยผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม (นายวิบูรณ์ แววบัณฑิต) ได้ประกาศเจตนารมณ์ขับเคลื่อนนโยบาย “มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี” ด้วยหลักการดำเนินงาน 3อ 4ส⁽⁵⁾

2. ประกาศเป็นนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับจังหวัด โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตจังหวัดมหาสารคาม (ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคามเป็นประธาน) และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอครบทุกอำเภอ (13 อำเภอ) โดยมีหลักการดำเนินงาน 3อ 4ส เป็นองค์ประกอบสำคัญใน 3 ประเด็นการพัฒนา คือ ประเด็นที่ 1 คนมหาสารคามทุกช่วงวัยคุณภาพชีวิตดี มีอายุยืนยาว มีจำนวน 4 เป้าประสงค์ 25 ตัวชี้วัด โดยเร่งรัดและยกระดับการขจัดภัยจากปัญหาอาเสพติดทุกพื้นที่ ทั้งระบบป้องกัน

ปราบปรามและรักษาฟื้นฟู การลดภัย NCDs ด้วยกลยุทธ์ 3 อ. (อาหารดี ออกกำลังกายดี อารมณ์ดี) และ 4 ส. (ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา สร้างสิ่งแวดล้อมดี และสร้างความสัมพันธ์ที่ดี) รวมถึงการสร้างธรรมนูญสุขภาพตำบลในการลดภัย NCDs ให้ครอบคลุมทุกตำบล ประเด็นที่ 2 มหาสารคามเมืองน่าอยู่ สู่จังหวัดสุขภาพดี (Healthy Province) (เมืองปลอดภัย เมืองสะอาด เมืองสีเขียว และเมืองแห่งอำเภอสุขภาพดี) มีจำนวน 5 เป้าประสงค์ 26 ตัวชี้วัด โดยเร่งรัดและยกระดับการดำเนินงานเมืองปลอดภัย (ลดอุบัติเหตุทางถนน ให้เป็นศูนย์/ลูกหลานไม่เสียชีวิตจากการจมน้ำ) เมืองสะอาด (จัดการขยะให้เป็นทุน) เมืองสีเขียว (เพิ่มต้นไม้เพื่อเพิ่มออกซิเจน/ลดฝุ่น PM 2.5 ให้กับทุกชีวิต) รวมทั้งการจัดให้มีบ่อบำบัดสิ่งปฏิกูลอย่างน้อยอำเภอละ 1 แห่ง ที่ต้องขับเคลื่อนผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในอำเภอ และประเด็นที่ 3 การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เพื่อเด็กอัจฉริยะและมีทักษะชีวิตอายุนั้น มีจำนวน 5 เป้าประสงค์ 14 ตัวชี้วัด โดยเร่งรัดและยกระดับการดำเนินงานเพิ่ม IQ ให้ลูกหลานในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเตรียมการดูแลสังคมผู้สูงอายุเต็มรูปแบบของจังหวัดมหาสารคามในอนาคตอันใกล้⁽⁶⁾

3. ประกาศนโยบายผ่านคณะกรรมการสมัชชาสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม (ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคามเป็นประธาน) โดยมีหลักการดำเนินงาน 3อ 4ส เป็นองค์ประกอบสำคัญของเนื้อหา/กรอบ/มาตรการของธรรมนูญสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม ประเด็น การส่งเสริม ป้องกัน และลดภัย NCDs ขับเคลื่อนสู่การกำหนดเป็นธรรมนูญสุขภาพตำบล ประเด็น การส่งเสริม ป้องกันและลดภัย NCDs ครบทุกตำบลในปีงบประมาณ 2568⁽⁶⁾

4. ขับเคลื่อนหลักการดำเนินงาน 3อ 4ส ผ่านแผนยุทธศาสตร์ระบบสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม ปี 2568 - 2570⁽⁸⁾ และกำหนดเป็น

ตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการของ
เครือข่ายบริการสุขภาพระดับอำเภอ (CUP) ใน
ปีงบประมาณ 2568⁽⁷⁾

5. ขับเคลื่อนหลักการดำเนินงาน 3อ 4ส
ผ่านวาระจังหวัดมหาสารคาม “160 ปี เมือง
มหาสารคาม” ด้านสุขภาพ ของปีงบประมาณ
2568 โดยมีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม
และองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเป็น
ผู้รับผิดชอบร่วมกัน⁽⁸⁾

การกำกับติดตามและประเมินผล “มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี” ด้วยนโยบาย 3อ 4ส

จังหวัดมหาสารคามโดยสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคามกำหนดการกำกับ
ติดตามนโยบายและประเมินผลนโยบาย
“มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี” ในรายไตรมาส
และในรอบ 12 เดือน โดยคณะกรรมการ
ประเมินผลนโยบาย 3อ 4ส เพื่อเป้าหมาย
“มหาสารคาม จังหวัดสุขภาพดี” และประเมิน
ผลลัพธ์การดำเนินนโยบายในเรื่องอายุคาดเฉลี่ย
และอายุคาดเฉลี่ยการมีสุขภาพดีของประชาชน
จังหวัดมหาสารคามของปีงบประมาณ 2568 ใน
ขั้นตอนสุดท้ายต่อไป⁽⁴⁾ และจังหวัดมหาสารคาม
โดยคณะกรรมการสมัชชาสุขภาพจังหวัด
ประเมินผลการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพจังหวัด
มหาสารคาม ประเด็น การส่งเสริม ป้องกัน และ
ลดภัย NCDs ในหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน
ทุกแห่ง ระดับตำบลทุกตำบล และประชาชนของ
จังหวัดมหาสารคาม ในไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณ
2568 เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการยกระดับการ
ดำเนินงานในรอบปีถัดไป⁽⁷⁾

เอกสารอ้างอิง

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Blue_](https://en.wikipedia.org/wiki/Blue_zone)
zone. 2568.
2. <https://iwelty.com>. 2568.

3. จังหวัดมหาสารคาม. แผนพัฒนาจังหวัด
มหาสารคามในระยะเวลา 20 ปี (พ.ศ. 2566
-2585). มหาสารคาม: สำนักงานจังหวัด
มหาสารคาม; 2566.
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม.
ข้อมูลสถานะสุขภาพประชาชนจังหวัด
มหาสารคามเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายสถานะ
สุขภาพในระยะกลางและระยะยาวของ
จังหวัดมหาสารคาม ปี 2567. มหาสารคาม:
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม;
2567.
5. จังหวัดมหาสารคาม. นโยบายมหาสารคาม
จังหวัดสุขภาพดี. มหาสารคาม: สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม; 2567.
6. คณะกรรมการสมัชชาสุขภาพจังหวัด
มหาสารคาม. ธรรมนูญสุขภาพจังหวัด
มหาสารคาม ประเด็น การส่งเสริม ป้องกัน
และลดภัย NCDs. มหาสารคาม: สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม; 2568.
7. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม.
คู่มือการประเมินผลคณะกรรมการพัฒนา
คุณภาพชีวิตจังหวัดมหาสารคาม. นโยบาย
การพัฒนาคุณภาพชีวิตของจังหวัดมหาสารคาม
ปี 2568 - 2570. มหาสารคาม: สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม; 2568.
8. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม.
แผนยุทธศาสตร์ระบบสุขภาพจังหวัด
มหาสารคาม ปี 2568 - 2570. มหาสารคาม:
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม;
2567.
9. การปฏิบัติราชการ (KPIs) ระดับอำเภอ
ประจำปีงบประมาณ 2568 สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม:
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม;
2568.

รายงานเบื้องต้น

Preliminary Report

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
(Public Sector Management Quality Award : PMQA)
ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม

สงัด เชื้อลินฟ้า¹, รุชนีวิภา จิตรากุล², สิริมาพร นาศพัฒน์³
Sa-ngud Chualinfa¹, Rutchaneevipa Jitrakul², Sirimaporn Nassapat³

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร โดยนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาองค์กร ตั้งแต่ปี 2561 จนถึงปัจจุบัน และในปี 2567 ได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดในแผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขระยะ 20 และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคามได้กำหนดเป็น ตัวชี้วัดที่ 38.3 ร้อยละของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผ่านเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ตามเกณฑ์ที่กำหนด แผนงานที่ 11 การพัฒนาระบบธรรมาภิบาลและองค์กรคุณภาพ โครงการที่ 26 โครงการพัฒนาองค์กรคุณภาพ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านบริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence) และ 2) การดำเนินการประเมินองค์กรด้วยตนเอง (Self-Assessment) หมวด 1 - 6 หาโอกาสในการปรับปรุง (Opportunity For Improvement : OFI) โดยให้ส่วนราชการต้องดำเนินการทั้ง 7 หมวด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จะต้องดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ที่โดดเด่น โดยบังคับรายหมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และให้ส่วนราชการเลือกอีก 1 หมวด ที่ดำเนินการโดดเด่น รวมเป็น 2 หมวด โดยปีถัดไป ปีละ 1 หมวด จนครบทั้ง 6 หมวดต่อไป ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายความสำเร็จระดับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ร้อยละ 100 ซึ่งจะมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นรายไตรมาส 3, 6, 9 และ 12 ผ่านระบบออนไลน์ โดยมีรายละเอียดตาม Small Success PMQA ปี 2567

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการทั้ง 7 หมวด การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) โดยใช้เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย 1) ลักษณะสำคัญขององค์กร ปี 2567 (หมวด P) 2) ประเมินองค์กรด้วยตนเองเทียบกับเกณฑ์คู่มือคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2562 และโอกาสในการปรับปรุงองค์กร (Opportunity of Improvement) โดยใช้ ADLI ในหมวด 1 - 6 หมวด 1 การนำองค์กร หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ หมวด 3 ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมวด 4 การวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมวด 5 บุคลากร หมวด 6 การปฏิบัติการ หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ 3) ประเมินองค์กรด้วยตนเองเทียบกับเกณฑ์ (Self-Assessment) และโอกาสในการปรับปรุงองค์กร โดยใช้ LeTCLi ในหมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ 4) แผนพัฒนาองค์กรของหมวดที่ได้ดำเนินการ (หมวดละ 1 แผน)

¹⁻³กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม

หมวด 1 การนำองค์การ เกิดการบูรณาการกับการกำกับดูแลองค์การที่ดี (OG) งานคุณธรรมและความโปร่งใสภาครัฐ (ITA) และงานองค์กรคุณธรรมและองค์กรสร้างสุข (Happy MOPH) งาน PAVIPA เกิดการบูรณาการงานและงบประมาณกับหน่วยงานนอกกระทรวงสาธารณสุขโดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ประชาชนมีอายุยืนยาวเพิ่มขึ้นผ่านแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม 20 ปี (2566 - 2585) และนำสู่การตั้งเป้าหมายในทุกอำเภอ โดยในปี 2567 งบประมาณแผนพัฒนาสุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคามมีงบประมาณจำนวน 40.23 ล้านบาท โดยเป็นงบประมาณที่บูรณาการจากงบอื่นๆ (นอกกระทรวง) มากถึงจำนวน 30.22 ล้านบาท (ร้อยละ 75 ของทั้งหมด) และเกิดการบูรณาการงบประมาณของแผนปฏิบัติการสาธารณสุขระดับอำเภอ (CUP) ทั้ง 13 อำเภอ จำนวน 1,010 โครงการ งบประมาณรวม 48.88 ล้านบาท เป็นเพียงหนึ่งในสามของงบพัฒนาสุขภาพทั้งหมด ซึ่งมีการบูรณาการงานด้าน PP & P โดยใช้งบประมาณกองทุน กปท. จำนวน 46 ล้านบาท รวมทั้งการบูรณาการงานสาธารณสุขโดยใช้งบประมาณของโครงการตามพระราชดำริด้านสาธารณสุข ของ อปท. จำนวน 39 ล้านบาท โดยเป็นงบประมาณที่มาจากบูรณาการนอกกระทรวงสาธารณสุขมากถึงสองในสามของงบประมาณพัฒนาสุขภาพประชาชนทั้งจังหวัด

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เกิดการขับเคลื่อนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุขของจังหวัดด้วยเป้าหมายสูงสุดเดียวกัน คือ ประชาชนในจังหวัดมีอายุยืนยาวเพิ่มขึ้นพร้อมการตั้งเป้าหมายเป็นรายอำเภอทุกอำเภอ โดยใช้กลไกและการบูรณาการผ่านคณะกรรมการที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคามเป็นประธาน/บังคับบัญชา ประกอบด้วย (1) คกก. พชจ. (2) คกก.สช.จ. (3) คกก.คปสจ. (4) คกก.กสพ. และ อ.กสพ. (5) คกก.ครต.จ. (6) อ.สธจ. (7) คกก.EMS (8) คกก.ศปถ.จ. โดยระดับอำเภอ

ใช้กลไกของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (คกก.พชอ.) โดยในปี 2567 ได้ถ่ายโอนภารกิจของ รพ.สต. (ร้อยละ 74) ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม (อบจ.มค.) จึงเกิดการบูรณาการพัฒนาสุขภาพระดับปฐมภูมิด้วย 3 กระทรวงหลักในพื้นที่จังหวัด (กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงยุติธรรม) ด้วยกลไกของคณะอนุกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (อ.กสพ.) จำนวน 8 คณะ

หมวด 3 ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยกระดับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพด้วยกลไกของคณะกรรมการ Care D Plus ระดับจังหวัดและระดับอำเภอทุกอำเภอ และบูรณาการร่วมกับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ กับสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด ทีมสื่อสารมวลชนทุกช่อง และ Social, Web site เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด (จำนวน 8 กลุ่ม) เพื่อเป้าหมายสูงสุดเดียวกัน คือ ประชาชนในจังหวัดมีอายุยืนยาวเพิ่มขึ้น

หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เกิดการบูรณาการกับการบริหารยุทธศาสตร์และพัฒนาระบบสารสนเทศ (CIO) การพัฒนาความปลอดภัยของไซเบอร์ การพัฒนางานดิจิทัลสุขภาพ การพัฒนาโรงพยาบาลอัจฉริยะ การพัฒนาวิชาการและงานวิจัยสาธารณสุขเพื่อมุ่งสร้างการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และนวัตกรรม (Innovation)

หมวด 5 บุคลากร เกิดการบูรณาการกับงาน Happy MOPH (องค์กรสร้างสุข) ภายใต้ชื่อ PMQA & Happy MOPH งานองค์กรคุณธรรมสร้างสุขสู่องค์กรสมรรถนะสูง (MOPH-4T)

หมวด 6 การปฏิบัติการ เกิดบูรณาการและยกระดับการดำเนินงานในกระบวนการหลักจำนวน 7 กระบวนการ ได้แก่ (1) การส่งเสริมสุขภาพ (2) การควบคุมและป้องกันโรค (3) การรักษา (4) การฟื้นฟูสภาพ (5) การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข (6) การพัฒนาเพื่อรับรองคุณภาพ

(รพ./รพ.สต.) และ (7) การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านสาธารณสุข กระบวนการสนับสนุน 5 กระบวนการ ได้แก่ (1) การนำองค์กร (2) การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) การบริหารการเงินการคลัง (4) การบริหารบุคคล และ (5) การบริหารยุทธศาสตร์ เพื่อมุ่งสร้างการปฏิบัติที่ดีและนวัตกรรมของกระบวนการสู่เป้าหมายสูงสุดเดียวกัน คือ ประชาชนในจังหวัดมีอายุยืนยาวเพิ่มขึ้น

ผลสำเร็จของการพัฒนา PMQA พบว่าสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคามได้รับรางวัลดีเด่น PMQA ระดับกระทรวงสาธารณสุข Raymond สะสมแล้ว 3 หมวด โดยเป็นจังหวัดที่ได้รับรางวัลหมวดจำนวนมากที่สุดในประเทศ ได้แก่ ปี 2566 ได้รับรางวัลดีเด่น Raymond จำนวน 2 หมวด คือ หมวด 1 การนำองค์กร และหมวด 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ และปี 2567 ได้รับรางวัลดีเด่น Raymond จำนวน 1 หมวด คือ หมวด 5 บุคลากร โดยในปี 2567 แบ่งผลสำเร็จและรางวัลในการพัฒนางานสาธารณสุข แยกตาม Raymond และกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุนของ PMQA พบว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีผลงานดีเด่นและรางวัลระดับประเทศของหมวด 1 การนำองค์กร จำนวน 1 ผลงาน หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ จำนวน 1 ผลงาน หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ จำนวน 1 ผลงาน (มีผลงานวิชาการสาธารณสุขระดับกระทรวงสาธารณสุขมากที่สุดในประเทศ 7 ปีต่อเนื่องกัน (พ.ศ. 2561 - 2567) และระดับเขตสุขภาพที่ 7 จำนวน 1 ผลงาน (ผลประเมิน EOC Assessments Tool ร้อยละ 82 ในปี 2566 และร้อยละ 91 ในปี 2567 สูงที่สุดในเขตสุขภาพที่ 7) หมวด 5 บุคลากร ได้รับรางวัลดีเด่นระดับประเทศ 1 ผลงาน และรางวัลดีเด่นระดับเขตสุขภาพที่ 7 จำนวน 1 ผลงาน (MOPH-4T) และหมวด 6 การปฏิบัติการ ได้รับรางวัลและผลงานเด่นของกระบวนการหลักและกระบวนการ

สนับสนุน รวมจำนวน 37 ผลงาน โดยเป็นรางวัลระดับประเทศ จำนวน 21 ผลงาน และระดับเขตสุขภาพที่ 7 จำนวน 16 ผลงาน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคามได้เป็นหน่วยงานที่เป็นต้นแบบเพื่อให้หน่วยงานอื่นได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และดูงานการพัฒนา PMQA โดยระดับประเทศ (ร่วมกัน 76 จังหวัด) จำนวน 1 ครั้ง และระดับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน 3 ครั้ง (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม)

1. การดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) ปีงบประมาณ 2567

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร โดยนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาองค์กร ตั้งแต่ปี 2561 จนถึงปัจจุบัน และในปี 2567 ได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดในแผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขระยะ 20 ปี และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคามได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดที่ 38.3 ร้อยละของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ตามเกณฑ์ที่กำหนด แผนงานที่ 11 การพัฒนาระบบธรรมาภิบาลและองค์กรคุณภาพ โครงการที่ 26 โครงการพัฒนาองค์กรคุณภาพ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านบริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence) และ 2) การดำเนินการประเมินองค์การด้วยตนเอง (Self-Assessment) หมวด 1 - 6 หาโอกาสในการปรับปรุง (Opportunity For Improvement : OFI) โดยให้ส่วนราชการต้องดำเนินการทั้ง 7 หมวด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จะต้องดำเนินการจัดทำรายงาน

ผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ที่โดดเด่น โดยบังคับรายหมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และให้ส่วนราชการเลือกอีก 1 หมวด ที่ดำเนินการโดดเด่น รวมเป็น 2 หมวด โดยปีถัดไป ปีละ 1 หมวด จนครบทั้ง 6 หมวดต่อไป ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายความสำเร็จระดับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ร้อยละ 100 ซึ่งจะมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นรายไตรมาส 3, 6, 9 และ 12 ผ่านระบบออนไลน์ โดยมีรายละเอียดตาม Small Success PMQA ปี 2567

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการทั้ง 7 หมวด การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) โดยใช้เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย 1) ลักษณะสำคัญขององค์การ ปี 2567 (หมวด P) 2) ประเมินองค์กรด้วยตนเองเทียบกับเกณฑ์คู่มือคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2562 และโอกาสในการปรับปรุงองค์การ (Opportunity of Improvement) โดยใช้ ADLI ในหมวด 1 - 6 หมวด 1 การนำองค์การหมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ หมวด 3 ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมวด 5 บุคลากร หมวด 6 การปฏิบัติการ หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ 3) ประเมินองค์กรด้วยตนเองเทียบกับเกณฑ์ (Self-Assessment) และโอกาสในการปรับปรุงองค์การ โดยใช้ LeTCLi ในหมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ 4) แผนพัฒนาองค์กรของหมวดที่ได้ดำเนินการ (หมวดละ 1 แผน)

2. ผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ 2564 - 2567

การพัฒนาหมวด 1 การนำองค์การ ได้ยกระดับการพัฒนาผู้่องค์กรยกระดับเพิ่มผล

(Leverage Organization) ในงานบริการสุขภาพแสวงหาความร่วมมือในการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ถ่ายทอดขยายผลไปสู่องค์กรอื่น หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์องค์กรในบริบทการถ่ายโอนภารกิจ รพ.สต. เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ให้บรรลุเป้าหมายของจังหวัด ปี 2566 หมวด 3 ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการพัฒนาเพื่อยกระดับความพึงพอใจและความสัมพันธ์ของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปี 2566 หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูล/ความต้องการ และข้อเสนอแนะของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและสร้างนวัตกรรมยกระดับการประเมินผลการดำเนินงานประสิทธิผลของการวิจัยและพัฒนา หมวด 5 บุคลากร มีการพัฒนาระบบการวางแผนและการจัดอัตรากำลังคนให้สอดคล้องกับโครงสร้างอัตรากำลัง หมวด 6 การปฏิบัติการ มีการพัฒนาประสิทธิภาพ กระบวนการในบริบทการถ่ายโอนภารกิจ รพ.สต. เพื่อมุ่งสู่นวัตกรรม ซึ่งก่อนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.08 (S.D. = 0.53) ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 (S.D. = 0.47)

การยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม เกิดการบูรณาการกับงานตามบทบาทขององค์กร โดยหมวด 1 การนำองค์การบูรณาการร่วมกับการดำเนินการตามนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี (OG) ร่วมกับการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใสภาครัฐ (ITA) และการดำเนินงานองค์กรคุณธรรมและองค์กรสร้างสุข (Happy MOPH) ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ บูรณาการร่วมกับการขับเคลื่อนนโยบายระดับจังหวัดแบบ

บูรณาการ คณะกรรมการระดับจังหวัด เช่น คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด/ คณะอนุกรรมการสาธารณสุขจังหวัด (อศจ.)/ คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการ EMS/คกก.ศปถจ./คกก.พขอ. การบูรณาการงานด้าน PP & P โดยใช้งบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (กปท.) ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และการดำเนินการตามประเด็นของ พขอ. โดยบูรณาการงบประมาณ กปท. และ คกก. ตามพระราชดำริด้านสาธารณสุข ของ อปท. หมวด 3 ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบูรณาการร่วมกับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ กับ สนง. ประชาสัมพันธ์จังหวัด/สื่อมวลชนทุกช่อง และ Social, Web site หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การบูรณาการร่วมกับการบริหารยุทธศาสตร์และพัฒนาระบบสารสนเทศ (CIO) การดำเนินงานวิชาการสาธารณสุข การพัฒนางานวิจัยในงานประจำ/งานวิชาการ เพื่อมุ่งสร้างการปฏิบัติที่ดีและนวัตกรรมของกระบวนการหลัก หมวด 5 บุคลากรบูรณาการร่วมกับการดำเนินงาน Happy MOPH ในการสร้างองค์กรสร้างสุขภายใต้ชื่อกิจกรรม “PMQA & Happy MOPH” และ หมวด 6 การปฏิบัติบูรณาการร่วมกับการบริหารการเงินการคลัง (CFO) เพื่อมุ่งสร้างการปฏิบัติที่ดีและนวัตกรรมของกระบวนการ สนับสนุน

ผลการดำเนินงาน PMQA ทำให้เกิด Best practice คือ เกิดการบูรณาการ PMQA ในแต่ละหมวดไปสู่งานคุณภาพต่างๆ ในองค์กร ภายใต้ชื่อกิจกรรม “PMQA & Happy MOPH” โดยมีทีมพี่เลี้ยง (Dream Team PMQA) ให้คำแนะนำ เรียนรู้ และพัฒนาร่วมกันกับทีม ปัจจัยแห่งความสำเร็จคือ 1) ผู้บริหารให้ความสำคัญ มีนโยบายชัดเจน 2) การมีส่วนร่วม 3) มีการติดตามประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงาน

จังหวัดมหาสารคามได้รับรางวัลผลงานวิชาการสาธารณสุขมากที่สุดในประเทศมาแล้ว 7 ปีต่อเนื่องกัน (2561-2567)

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ดีเด่นรายหมวด ปี 2566 จำนวน 2 หมวด (หมวดการนำองค์กร และหมวดการวางแผนยุทธศาสตร์) ปี 2567 จำนวน 1 หมวด (หมวดบุคลากร)

2.1 การนำผลการพัฒนา PMQA ไปใช้ประโยชน์ กับงานด้านอื่นๆ ของหน่วยงาน

1) มีแนวปฏิบัติในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ให้สามารถเทียบเคียงกับการบริหารจัดการในระดับสากล และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่ตรงกับความต้องการความเหมาะสมกับบริบทขององค์กรมีประสิทธิภาพ มีความต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

2) เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ เพื่อให้สามารถประเมินจุดแข็งและโอกาสในการปรับปรุงของกระบวนการทำงาน และผลการปฏิบัติงานขององค์กรได้อย่างมี

ประสิทธิผล และพัฒนากระบวนการดำเนินงานของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับจังหวัด ระดับเขตสุขภาพ และระดับประเทศ

4) พัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับบริการด้านสุขภาพที่เหมาะสม โดยการบูรณาการความร่วมมือและงบประมาณจากทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน

2.2 ผลงานพัฒนางาน PMQA ปีงบประมาณ 2564

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม รับการตรวจประเมินคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในวันที่ 21 มิถุนายน 2564 เป็นการสัมภาษณ์ ในประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกรูปแบบการขับเคลื่อน การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคามผ่านระบบ Webex จากกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละภาคจำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพังงา, น่าน, มหาสารคาม และนครนายก

2.3 ผลงานพัฒนางาน PMQA ปีงบประมาณ 2565

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้มีนโยบายให้มีการพัฒนา Data Center ของกลุ่มงาน โดยนโยบายดังกล่าวได้ถูกนำไปสู่การปฏิบัติโดยแผนพัฒนาองค์การ PMQA หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เพื่อจัดทำ Data Center ของกลุ่มงาน โดยมีเนื้อหาในการจัดทำ ประกอบด้วย 1) เว็บไซต์พื้นฐานองค์การภาครัฐ 2) ระบบงานที่กลุ่มงานใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกับส่วนกลางและร่วมกับหน่วยงานในกำกับ 3) มาตรฐานคู่มือการดำเนินงานทั้งหมดของกลุ่มงาน 4) ระบบข้อมูลสำคัญของกลุ่มงานที่ใช้ปฏิบัติงาน 5) ช่องทางสื่อสารของกลุ่มงานกับหน่วยงานในกำกับ และ 6) อื่นๆ ที่กลุ่มงานจำเป็นต้องมี/ใช้ในการปฏิบัติงาน

2.4 ผลงานพัฒนางาน PMQA ปีงบประมาณ 2566

ปีงบประมาณ 2566 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ได้ออกตรวจประเมินคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ปี 2566 ณ พื้นที่ปฏิบัติงาน (Site-Visit) ซึ่งคณะกรรมการตรวจประเมินได้คัดเลือกสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม เนื่องจากมีผลการดำเนินงานรายหมวดโดดเด่น หมวดที่ 1 การนำองค์การ และ หมวดที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ เพื่อรับรองผลการดำเนินงาน (Certificate) ของหน่วยงานที่ดำเนินการได้โดดเด่น ในวันที่ 17 สิงหาคม 2566 เวลา 09.00 น. -16.30 น. ณ ห้องประชุมบุษราคัม ชั้น 2 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม

2.5 ผลงานพัฒนางาน PMQA

ปีงบประมาณ 2567

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม รับการตรวจประเมินคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ณ พื้นที่ปฏิบัติงาน (Site-Visit) ประจำปี 2567 ผ่านระบบออนไลน์เพื่อรับรองผลการดำเนินงาน (Certificate) ของหน่วยงานที่ดำเนินการ ได้โดดเด่นหมวด 5 บุคลากร ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2567 เวลา 09.00 น. - 12.00 น. ณ ห้องประชุมบุษราคัม ชั้น 2 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม (จากจังหวัดที่ขอเข้ารับการประเมิน จำนวน 21 จังหวัด และได้รับคัดเลือก 6 จังหวัด ประกอบด้วย มหาสารคาม ขอนแก่น ศรีสะเกษ ภูเก็ต สงขลา ยะลา)

วันที่ 12 มกราคม 2567

ดร.นพ. พัทธ์กษพงษ์ พายุหะ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม เป็นประธานการประชุมติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานนโยบายเน้นหนักกระทรวงสาธารณสุข Quick Win 100 วัน ตามนโยบายมุ่งเน้นของจังหวัดมหาสารคาม (Chief Integrated Program Officer : CIPO) ปีงบประมาณ 2567 และการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ (Performance Agreement : PA)

ระหว่างนายแพทย์ สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม กับรองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดมหาสารคามกับ หัวหน้ากลุ่มงาน และหัวหน้ากลุ่มงานกับบุคลากร ทุกกระดับ ปี 2567 ณ ห้องประชุมบุษราคัม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม

วันที่ 22 มีนาคม 2567

ดร.นพ.พิทักษ์พงศ์ พายูหะ นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดมหาสารคาม เป็นประธานการประชุม การมอบนโยบายการพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการภาครัฐและองค์กรคุณธรรม สร้างสุข (PMQA & Happy MOPH) ของสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดมหาสารคาม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พร้อมด้วยนางชมพูนุช พายูหะ ประธานสมาคม แม่บ้านสาธารณสุข สาขาจังหวัดมหาสารคาม คณะ ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม เข้าร่วม กิจกรรม Happy MOPH & Happy Birthday นายแพทย์ สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มอบของขวัญ และการ์ดอวยพร วันเกิดบุคลากร ที่เกิดในเดือน มกราคม - มีนาคม 2567 และกิจกรรม Happy Body & Happy Relax ณ ห้องประชุมบุษราคัม และลานกิจกรรมหน้าสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดมหาสารคาม

2.6 ผลงานพัฒนางาน PMQA

ปีงบประมาณ 2568

วันที่ 3 มกราคม 2568

ดร.นพ. พิทักษ์พงศ์ พายูหะ นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดมหาสารคาม เป็นประธานการประชุมการ มอบนโยบายการพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการภาครัฐ (PMQA) และองค์กรแห่งความสุข (Happy MOPH) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการ บริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้เกิดการบูรณาการการทำงานทั่วทั้งองค์กร ณ ห้องประชุมบุษราคัม สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดมหาสารคาม

3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคณะทำงาน PMQA สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม

3.1) วันที่ 13 มีนาคม 2566 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ได้ให้หน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขมหาสารคาม ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ณ โรงแรมไมด้า จังหวัดนนทบุรี โดยมีจังหวัดปทุมธานี สงขลา และมหาสารคาม ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีนายแพทย์วิสิณ วิษณุโยธิน รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน

3.2) วันที่ 4 กันยายน 2566 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ได้เชิญคณะทำงานไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย โดยมีผู้รับผิดชอบงาน PMQA ระดับจังหวัดและระดับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุกแห่ง เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีนายแพทย์ชาญชัย บุญอยู่ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเลย เป็นประธาน

3.4) วันที่ 17 ธันวาคม 2567 คณะทำงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Dream Team PMQA) ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม โดยมี ทพญ.วิภารัตน์ วรหาญ

ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านทันตกรรม) รอง
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครพนม เป็น
ประธาน โดยทีมเลขานุการหมวด 1 - 7 ของ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีการ
บรรยายแนวทางการดำเนินงานการพัฒนา
คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) การ
จัดทำลักษณะสำคัญขององค์กร การประเมิน
ตนเอง (Self-Assessment) การวิเคราะห์โอกาส
ในการปรับปรุงองค์กร การจัดลำดับความสำคัญ
ของโอกาสในการปรับปรุงมาจัดทำแผนพัฒนา
องค์กร และจัดทำผลงานที่โดดเด่น (Best Practice)
หมวด 5 บุคลากร และหมวด 3 ผู้รับบริการและผู้
มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านระบบ Zoom Meeting ณ
ห้องประชุมบุษราคัม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
มหาสารคาม

4. รางวัลด้านการพัฒนา PMQA ที่ได้รับ ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม (ที่ผ่านมา)

4.1) วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน 2562
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับ
เกียรติบัตร เป็นหน่วยงานที่มีการกำกับดูแลองค์กร
ที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ระดับดีเด่น
จากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

4.2) วันที่ 31 สิงหาคม 2566 สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับการรับรอง
ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการ
ภาครัฐ (PMQA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
จากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

4.3) วันที่ 31 สิงหาคม 2566 สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับโล่ประกาศ
เกียรติคุณพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ
องค์กรโดยใช้เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ
ภาครัฐ (PMQA) ได้โดดเด่นรายหมวด ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2566 หมวด 1 การนำองค์กร

และความรับผิดชอบต่อสังคม และการสื่อสารเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และหมวด 2 ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และการสื่อสารเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ จากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

4.4) วันที่ 31 กรกฎาคม 2567 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับการรับรองผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

4.5) วันที่ 31 กรกฎาคม 2567 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรโดยใช้เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ได้โดดเด่นรายหมวด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หมวด 5 ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

5. ผลสำเร็จ/รางวัลในการพัฒนางานสาธารณสุข แยกตามรายหมวดและกระบวนการของ PMQA ในปี 2567 ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม

หมวด 1 การนำองค์กร และหมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

1. จังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่น เรื่อง ผู้ว่าราชการดีเด่น TO BE NUMBER ONE ปี 2567 (หมวด 1 การนำองค์กร)

2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ระดับกระทรวงสาธารณสุข โดยเป็นจังหวัดที่ได้รับรางวัลรายหมวดสะสม 3 หมวด (มากที่สุดในประเทศ) ได้แก่ รางวัลดีเด่นรายหมวดปี 2566 จำนวน 2 หมวด คือ หมวดการนำองค์กร และ หมวดการวางแผนยุทธศาสตร์ ปี 2567 จำนวน 1 หมวด คือ หมวดบุคลากร (หมวด 1 การนำองค์กร หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และ หมวด 5 บุคลากร)

หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้

3. จังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านผลงานวิชาการสาธารณสุขระดับกระทรวงสาธารณสุข (ประเทศ) โดยได้รับรางวัลผลงานวิชาการสาธารณสุขมากที่สุดในประเทศมาแล้ว 7 ปีต่อเนื่องกัน (พ.ศ. 2561 - 2567) (หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และกระบวนการหลักที่ 7 การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านสาธารณสุข)

4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านการดำเนินงานศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Emergency Operation Center : EOC) ระดับกระทรวงสาธารณสุข โดยผ่านมาตรฐาน EOC Assessments Tool ร้อยละ 82 ในปี 2566 และร้อยละ 91 ในปี 2567 (สูงที่สุดในเขตสุขภาพที่ 7 และผ่านมาตรฐานที่กระทรวงกำหนด) (หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้)

หมวด 5 บุคลากร

5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลประเภทโล่ประกาศเกียรติคุณระดับกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ PMQA หมวด 5 ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (ส่งประเมินทั้งหมด 22 จังหวัด และผ่านการประเมิน จำนวน 6 จังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคามได้รับคะแนนอันดับหนึ่งระดับกระทรวง) (หมวด 5 บุคลากร) และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลการประกวดองค์กรสมรรถนะสูง (MOPH-4T) เขตสุขภาพที่ 7 (รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2) (โดยเป็นหน่วยงานบริหารหน่วยเดียวที่ได้รับรางวัลนี้ของเขตสุขภาพที่ 7) (หมวด 5 บุคลากร)

หมวด 6 การปฏิบัติการ

6. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 Best practice ตำบลมหัศจรรย์ 1,000 วัน Plus สู่ 2,500 วัน “ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย” ระดับเขตสุขภาพที่ 7 (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

7. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลชนะเลิศมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิตเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง “สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ

บ้านกระบาก ตำบลเหล่าดอกไม้ อำเภอชื่นชม” ระดับเขตสุขภาพที่ 7 (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

8. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลชนะเลิศ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดีเด่นตามมาตรฐานชาติด้านสุขภาพ (4D) และโรงเรียนพ่อแม่คุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย “โรงเรียนอนุบาลกิตติยา อำเภอเมืองมหาสารคาม” ระดับ เขตสุขภาพที่ 7 (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

9. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลชนะเลิศ โรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการ “โรงเรียนบ้านชาดฝางหัวเรือ อำเภอลือชัย จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2” ระดับเขตสุขภาพที่ 7 และรับโล่เชิดชูเกียรติจากกระทรวงสาธารณสุข (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

10. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลจากการประกวดหนังสือส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน หัวข้อ การส่งเสริมการออกกำลังกาย เขตสุขภาพที่ 7 ได้แก่ (1) ชนะเลิศระดับประถมศึกษา “เรื่อง แคชยับมิตรภาพนำพาสุข” โรงเรียนบ้านหนองคลองหัวขัว อำเภอภูธรัง (2) รองชนะเลิศอันดับ 2 ระดับประถมศึกษา “เรื่อง ก้าวไป Let's go” โรงเรียนบ้านยาง (ยางทอง) อำเภอบรบือ และ (3) รองชนะเลิศอันดับ 2 ระดับมัธยมศึกษา “เรื่อง กิจกรรมทางกาย” โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร อำเภอเมืองมหาสารคาม (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

11. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลชนะเลิศองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ ระดับชุมชน “ชุมชนหนองบัวทอง ตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม” ระดับเขตสุขภาพ

ที่ 7 (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการ
หลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

12. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
มหาสารคาม ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
ชุมชนรอบรู้สุขภาพวัยทำงานหุ่นดีสุขภาพดี
ต้นแบบ “บ้านห้วยหิน ต.นาเชือก อ.นาเชือก”
ระดับเขตสุขภาพที่ 7 (หมวด 6 การปฏิบัติการ
และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

13. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
มหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านการดูแลสุขภาพ
พระสงฆ์ จังหวัดมหาสารคาม ระดับเขตสุขภาพที่ 7
โดยเป็นตัวแทนเขตสุขภาพที่ 7 นำเสนอผลงาน
การดูแลสุขภาพพระสงฆ์ จังหวัดมหาสารคาม ใน
พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการดูแล
สุขภาพพระสงฆ์ สามเณร และผู้นำทางศาสนา
ระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกับสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ณ วัดจันทาราม (ท่าซุง)
จ.อุทัยธานี (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการ
หลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ กระบวนการหลักที่ 2
การควบคุมและป้องกันโรค และกระบวนการหลัก
ที่ 3 การรักษา)

14. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
มหาสารคาม ได้รับรางวัลกวีชีวาภิบาล ผ่านการ
ประเมินรับรองสถานชีวาภิบาล ในชุมชนและ
องค์กรศาสนา ระดับดีเยี่ยม ได้แก่ (1) วัดป่า
โคกดินแดง อ.นาเชือก (2) ศูนย์ปฏิบัติธรรม
กตัญญู สถาบันสติปัญญา อ.วาปีปทุม และ
ระดับพื้นฐาน ได้แก่ (1) วัดป่าแก้ว อ.กันทรวิชัย
(2) วัดโพธิ์ศรี อ.กันทรวิชัย จากกรมอนามัย
(หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลัก
ที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ กระบวนการหลักที่ 2
การควบคุมและป้องกันโรค และกระบวนการหลัก
ที่ 3 การรักษา)

15. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
มหาสารคาม ได้รับรางวัลชนะเลิศ 2 รางวัล ใน
การประกวดบุคคลและผลงานดีเด่น ด้านการ
ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ระดับเขตสุขภาพที่ 7

ได้แก่ (1) ชนะเลิศ ผู้สูงอายุต้นแบบสุขภาพดี ซีวีมีสุข
ดีเด่น ได้แก่ นายหนูทอง สัมฤทธิ์รินทร์ อ.แกดำ
(2) ชนะเลิศ วัดส่งเสริมสุขภาพสู่วัดรอบรู้ ด้าน
สุขภาพ ได้แก่ วัดโพธิ์ศรี อ.กันทรวิชัย (หมวด 6
การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การ
ส่งเสริมสุขภาพ กระบวนการหลักที่ 2 การควบคุม
และป้องกันโรค และกระบวนการหลักที่ 3 การ
รักษา)

16. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
มหาสารคาม ได้รับรางวัลชนะเลิศ ประเภท Poster
Presentation สาขาทันตสาธารณสุข ในการประชุม
วิชาการสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 7 ประจำปี
พ.ศ. 2567 โดยทันตแพทย์หญิงวรลักษณ์ ยศพล
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก
เด็กก่อนวัยเรียน โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว
และชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฉลิมพระเกียรติ
80 พรรษา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ้ง
อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม (หมวด 6 การ
ปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริม
สุขภาพ)

17. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
มหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านการพัฒนาศักยภาพ
ทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
(SAT & JIT) รางวัลระดับ เขตสุขภาพที่ 7 (ประเมิน
โดยสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น)
โดยผ่านการประเมินรับรองมาตรฐานระดับดี
(หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลัก
ที่ 2 การควบคุมและป้องกันโรค)

18. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
มหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านงานสื่อสาร
ความเสี่ยง (Risk Communication) รางวัลระดับ
เขตสุขภาพที่ 7 (ประเมินโดยสำนักงานป้องกัน
ควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น) โดยผ่านการประเมิน
รับรองมาตรฐานด้านการสื่อสารความเสี่ยง
ตามเกณฑ์ JEE/IHR 2005 คะแนน ร้อยละ 93.33
(หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลัก
ที่ 2 การควบคุมและป้องกันโรค)

19. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลชนะเลิศ การนำเสนอวิชาการสาธารณสุขเขตสุขภาพที่ 7 สาขา แผนธุรกิจ เรื่องการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือกและสมุนไพรจัมปาศรี โรงพยาบาลมหาสารคาม กลยุทธ์เศรษฐกิจเพื่อสุขภาพ สุขความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

20. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลดีเด่นระดับกระทรวง เรื่อง การพัฒนาระบบจัดเก็บรายได้โรงพยาบาลยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการสนับสนุนที่ 3 การบริหารการเงินการคลัง)

21. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลผลิตภัณฑ์สุขภาพปลอดภัยไปกับ 3 ป. อย.น้อย ระดับประเทศ ด้านนวัตกรรม ประเภทโรงเรียนขนาดเล็ก ประจำปี 2567 สุดยอดสถานศึกษา (โรงเรียน อย.น้อย) ที่มีผลการดำเนินงานโดดเด่น (Best Practice) โดยโรงเรียนบ้านวังแสงอำเภอกาดำ (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 5 การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข)

22. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัล อย.น้อย คุ้มครองผู้บริโภค ห่วงใย ใส่ใจชุมชน ระดับประเทศ ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ประเภทโรงเรียน ขนาดใหญ่ ประจำปี 2567 สุดยอดสถานศึกษา (โรงเรียน อย.น้อย) ที่มีผลการดำเนินงานโดดเด่น (Best Practice) โดยโรงเรียนผดุงนารี อำเภอมือมหาสารคาม (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 5 การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข)

23. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้าน การดำเนินงานพัฒนาเมืองสมุนไพร โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจาก กลุ่มจังหวัดฯ จำนวน 9 ล้านบาท ในการทำงานมหกรรมสมุนไพรนานาชาติ จ.มหาสารคาม มีผู้ประกอบการด้านสมุนไพรจากต่างชาติ และ

เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรเข้าร่วมทำ MOU สัญญาการซื้อขายวัตถุดิบสมุนไพรจากจังหวัดมหาสารคาม และสนับสนุนนวัตกรรมสมุนไพร มูลค่า 250 ล้านบาท และมีการจับคู่ทางธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการ และเกษตรกร (Business Matching) เกิดตลาดความต้องการวัตถุดิบสมุนไพรจากเกษตรกรในจังหวัดรวมมูลค่า 37 ล้านบาท (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

24. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านพัฒนาโรงพยาบาลอัจฉริยะ เพื่อการบริการที่ทันสมัย รวดเร็ว ปลอดภัย โดยมีโรงพยาบาลระดับเพชร จำนวน 3 แห่ง และโรงพยาบาลระดับเงิน จำนวน 10 แห่ง (หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และกระบวนการสนับสนุนที่ 2 การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ)

25. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัล GREEN & Health Communities awards ระดับประเทศ เรื่อง การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อท้องถิ่นชุมชนน่าอยู่ ปี 2567 โดย อบต.เขวา อ.เมืองมหาสารคาม (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

26. จังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัล จังหวัดต้นแบบ ระดับประเทศ เรื่อง การขับเคลื่อนน้ำประปาหมู่บ้านสะอาด (3C) (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

27. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลการดำเนินงานเมืองสุขภาพดีระดับเงิน โดยเทศบาลตำบลขามเรียง และการดำเนินงานเมืองสุขภาพดีระดับทองแดง โดยเทศบาลตำบลโคกพระ และเทศบาลตำบลท่าขอนยาง (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

28. จังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลการดำเนินงานอาหารปลอดภัย 6 ร. ระดับดีมาก 2 setting ได้แก่ 1) เรือนจำมหาสารคาม 2) โรงเรียนบ้านขามเปี้ย (อ.เชียงยืน) และโรงเรียนบ้านเขวไร่ (ดรณวิทยา) อ.นาเชือก (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 5 การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข)

29. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม โดยโรงพยาบาลมหาสารคาม ได้รับรางวัลการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ดีเด่นระดับประเทศ (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 6 การพัฒนาเพื่อรับรองคุณภาพ (รพ.))

30. จังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลสถานประกอบการปลอดโรคปลอดภัยกายใจเป็นสุข โล่ทอง ระดับประเทศ โดยบริษัทขอนแก่นแหวน สาขา มหาสารคาม (อ.เมือง), บริษัทเททาโกร (อ.กุดรัง) และบริษัทมหาสารคามเบเวอเรจ (อ.กุดรัง) (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 2 การควบคุมและป้องกันโรค)

31. จังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลอำเภอสุขภาพดี ระดับ Platinum Plus โดยมีอำเภอผ่านการประเมินอำเภอสุขภาพดีระดับ Platinum Plus จำนวน 11 อำเภอ จาก 13 อำเภอ (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ)

32. จังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านสถานีสภาพต้นแบบระดับประเทศ ใช้เป็นสถานที่ศึกษาดูงานของเขตสุขภาพ 12 เขต และกรุงเทพฯ (สถานีสภาพบ้านหนองบัวทอง ตำบลหัวเรือ อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม พื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านวังโพธิ์) (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 6 การพัฒนาเพื่อรับรองคุณภาพ (รพ.สต.))

33. จังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลชนะเลิศในการดำเนินงานควบคุมป้องกันโรคไม่ติดต่อ (เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไต)

ผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ระดับเขตสุขภาพที่ 7 โดย พชอ. กุดรัง (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 2 การควบคุมและป้องกันโรค)

34. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัล คลิปสร้างสรรค์ เรื่อง หมอครอบครัวดีอย่างไร จากความประทับใจของประชาชน ระดับเขตสุขภาพที่ 7 และระดับประเทศ โดย ศสม. บ้านส่องนางโย (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 2 การควบคุมและป้องกันโรค)

35. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัล ชนะเลิศในการประกวดอสม.ดีเด่น ระดับเขตสุขภาพที่ 7 จำนวน 2 สาขา ได้แก่ สาขาการป้องกันและควบคุม โรคไม่ติดต่อ และสาขาการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเอ็ดสในชุมชน (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 2 การควบคุมและป้องกันโรค)

36. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัล RLU Award การตรวจทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์อย่างสมเหตุผล (Rational Lab Use) รางวัล SMART LAB & X-RAY AWARD ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยโรงพยาบาลมหาสารคาม (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 6 การพัฒนาเพื่อรับรองคุณภาพ (รพ.))

37. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านการดำเนินโครงการผู้ป่วยในพระบรมราชานุเคราะห์และพระราชานุเคราะห์ ได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพความสำเร็จ ติดตามเยี่ยมบ้านร่วมกับหน่วยงานอื่นครอบคลุมทั้งจังหวัดมหาสารคาม (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 3 การรักษา)

38. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านการขับเคลื่อนการรับบริจาคอวัยวะ (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 3 การรักษา)

39. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านการดำเนินโครงการพาหมอไปหาประชาชน เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567 จังหวัดมหาสารคาม (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 3 การรักษา)

40. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านการพัฒนาโรงพยาบาลชุมชนแม่ข่าย พัฒนาระดับบริการโรงพยาบาลแม่ข่ายเปิดศูนย์ CT SCAN เพื่อลดระยะเวลารอคอย (รพ.พยุหภูมิพิสัย, รพ.วาปีปทุม, รพ.โกสุมพิสัย, รพ.บรบือ) จาก 32 เพิ่มเป็น 128 สไลด์ (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 3 การรักษา)

41. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านการดำเนินโครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ ในการจัดบริการสาธารณสุขในเรือนจำ ครบ 6 ด้าน (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ กระบวนการหลักที่ 2 การควบคุมและป้องกันโรค และกระบวนการหลักที่ 3 การรักษา)

42. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม มีผลงานเด่นด้านการดำเนินโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ พอ.สว.จังหวัดมหาสารคาม ที่มีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องหมุนเวียนทั้งหมด 13 อำเภอ เพื่อให้บริการ ผู้ป่วยในพื้นที่ห่างไกลให้ได้รับบริการอย่างทั่วถึง (หมวด 6 การปฏิบัติการ และกระบวนการหลักที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ กระบวนการหลักที่ 2 การควบคุมและป้องกันโรค และกระบวนการหลักที่ 3 การรักษา)